

Nr 40.

Av herr **Andersson** i Tungelsta, *angående ordnande av tandvården vid marinen.*

I underdånig skrivelse till Kungl. Maj:t rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen beträffande tandvården vid marinen anfört bl. a. följande:

»I sitt förslag till beräkning av utgifterna för budgetåret 1939/40 har marinförvaltningen uttalat, att innan ämbetsverket avgåve förslag angående utökning av marinens tandvård, resultatet av vissa försök, som avsågos att anställas beträffande tandvården vid armén, borde avvaktas.

Marinförvaltningen har nu under hand inhämtat, att dessa försök ännu ej kunnat påbörjas. Ämbetsverket, som anser sig ej ytterligare vilja tillråda en fördröjning av frågan beträffande marinens tandvård, emedan omständigheter alltjämt framkomma, som utvisa, att frågan måste finna en snar lösning, får förty föreslå, att för budgetåret 1940/41 måtte få anställas en tandläkare å vardera av marinens tandpolikliniker i Stockholm och Karlskrona med heltidstjänstgöring.»

Med avseende på marinförvaltningens hemställan uttalar chefen för försvarsdepartementet i statsverksproposition till årets riksdag bl. a.:

»Vidkommande det utav marinförvaltningen ifrågasatta anställandet av två heltidstjänstgörande tandläkare i Karlskrona och Stockholm torde därmed tillsvidare böra anstå i avvaktan på den i det föregående omförmälda utredningen av arméns tandvård.»

Samstämmiga uttalanden från såväl militärmanshipens organisation som enskilda värnpliktiga understryka i likhet med marinförvaltningen angelägenheten utav att frågan om marinens tandvård bringas till en snar lösning.

Vid marinen tjänstgörande tandläkare hava även betonat i sina rapporter till marinöverläkaren, att tjänstgöringsförhållandena vid flottan ställa stora hinder i vägen, då det gäller att i tid låta manskapet undgå nödig tandbehandling. Den nuvarande försvarsberedskapen har ytterligare aktualiserat kravet på en snabb och effektiv utökning av tandvården vid marinen. Vid armén tjänstgörande manskap har den förmånen att stora delar av året vara förlagt till resp. regementen med möjlighet att därstädes erhålla tandvård under det att sjötjänstgörande manskap är anvisat att söka den vård, som kan erbjudas vid tillfällig förläggning å örlogsstation eller depå. På grund av den stora arbetsbördan vid de tre tandpoliklinikerna för marinen lär det ofta förekomma att tandbehandlingen får inskränkas till extraktioner på grund av att en sanerande tandvård ej medhinner. Med hänsyn till tand-

vårdens betydelse för en god hälsa och fysik torde en snar förbättring av tandvården vid marinen böra åstadkommas.

Nu gällande bestämmelser för rätt till fri tandvård vid marinen äro ganska oklara, och rätten till tandvård är helt begränsad till resurserna. Allt manskap är berättigat till behandling för hävande av värk. Dessutom skall stamanställt manskap i mån av tid beredas erforderlig sanerande behandling. De värnpliktiga lära ej äga denna senare rätt. I praktiken visar det sig, att blott en liten del av de stamanställda kunna beredas möjlighet till denna sanerande munbehandling. Värnpliktsåldern är just den tid, då individen är mest utsatt för tandröta och alltså i största behov av den hjälp staten kan giva, varför även de värnpliktiga böra beredas möjlighet till tandbehandling vid tandpoliklinikerna.

På vad sätt en förbättrad tandvård vid marinen skall kunna genomföras lärer bäst kunna klargöras genom en av Kungl. Maj:t föranstaltad utredning av frågan. Med hänsyn till ovan berörda förhållanden i fråga om tandvården vid marinen synes det synnerligen angeläget att en sådan utredning verkställes utan att därvid avvakta resultatet av vissa planerade försök vid armén, avseende ett tillgodoseende av tandvårdsbehovet för försvarsväsendets manskap med utnyttjande av för folktandvården upprättade polikliniker. Under nu rådande förhållanden torde det komma att dröja lång tid, innan folktandvården kan genomföras. Ett avvaktande av resultatet av ifrågavarande försök skulle medföra, att lösningen av marinens tandvårdsfråga uppskjutes till en avlägsen framtid.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till ordnande av tandvården vid marinen.

Stockholm den 20 januari 1940.

Allan Andersson.